

Avelskommittén informerar

Ögonsjukdomen PRA – Progressiv Retinal Atrofi

PRA (progressiv retinal atrofi) är en fortskridande ärftlig näthinnesjukdom som förekommer i många raser.

PRA orsakar en progressiv tillbakabildning av cellerna (tappar och stavar) i näthinnan. Symtomen är initialt sämre mörkerseende och nattblindhet, slutstadiet är blindhet. PRA kan orsakas av olika förändringar i hundens arvsmasa. I en del raser finns flera former av PRA, med olika genetisk bakgrund. Tidiga och sena former finns. De tidiga ger symptom hos valpar/unghundar. De sena ger symptom hos vuxna hundar. Debutåldern varierar mellan och inom raser.

Många av de kända PRA-formerna har en autosomal recessiv nedärvning, vilket innebär att den drabbade hunden har fått sjukdomsanlaget från båda sina föräldrar. Ögonlysning kan avslöja klinisk PRA, men påvisar inte anlagsbärare eller genetiskt affekterade individer som ännu inte blivit klinisk drabbade. För de PRA-former där den genetiska bakgrunden är känd kan DNA-tester underlätta avelsarbetet.

För de PRA-former där DNA-tester ännu inte finns tillgängliga baseras avelsarbetet på ögonlysning. En autosomal recessiv arvsång antas även för dessa PRA-former.

Förutom rasspecifika hälsoprogram finns, vid autosomal recessiv arvsång, en generell rekommendation mot avel med anlagsbärare för PRA, det vill säga djur med PRA samt deras föräldrar och eventuellt redan producerad avkomma. Special- och rasklubbar kan därutöver ha ytterligare rekommendationer, t.ex. att syskon till hund med PRA ska uteslutas från avel.

Nedanstående listor är framtagna via SKK Avelsdata:

Regnr	Hundnamn	Kön	Födelse datum	Undersöknings datum	Info	Diagnos	Fader	Moder
S55422/94	Sea Star's Whitney Houston	T	1994-08-05	2002-06-25		PRA generell	Henrikville Swingtime	Sea Star's Golden Grace
S24036/96	Raider	H	1996-03-09	2004-08-09		PRA generell	Yorkinn's Gilbert	Malou
S55631/98	Lil's Fashion Girl	T	1998-10-05	2006-10-03		PRA generell	Lil's I'm Mad About This Boy	Lil's You Have That Something
S55629/98	Lil's Play Around	H	1998-10-05	2008-04-20		PRA generell	Lil's I'm Mad About This Boy	Lil's You Have That Something
S48743/2003	Veravincenti Robin	H	2003-07-05	2008-06-17		PRA generell	Lacremosa Versace	Lacremosa Cheri

Reg.nr	Namn	Kön	Födelsedatum	Undersökningsdatum	Info	Fader	Moder
S48429/2004	Douglas	H	2004-07-09	2012-09-25		Lacremosa Henizi	Östermalms Pärla Pippi-Lotta
S64412/2005	Lil's My Favourite Thing	H	2005-10-09	2013-12-02		Lil's I'm Mad About This Boy	Lil's She's A Lady Star
S47758/2008	My Precious Jp Jasmin Snow	T	2006-02-26	2014-06-18		Fire King Knight Snow	Fire King Hotaru
S40535/2007	Debonaire's Sugar Cake	T	2007-04-27	2015-08-20		Lil's Jewel in The Crown	Debonaire's Million Memories
S64411/2005	Lil's I Bring You Love	H	2005-10-09	2015-12-01		Lil's I'm Mad About This Boy	Lil's She's A Lady Star
SE45591/2012	Perro Carall's No Limit	H	2012-06-21	2019-04-12		Perro Carall's Piece Of My Heart	Perro Carall's Fit For Iron Women

Listorna visar de PRA fall inom rasen som är registrerade på avelsdata. Resultat före 1990 finns ej registrerade i dessa listor.

Sen 1990-01-01 har rasen haft 11 fall med diagnosen PRA. Av dessa är 6 stycken från 2012-09-25 vilket visar att fallen ökar och de som avlar på rasen bör vara uppmärksamma på att PRA förekommer hos Yorkshireterrier.

Sjukdomen prcd-PRA

PRA är ett samlingsnamn för en grupp ögonsjukdomar som har liknande symtom. En av dessa sjukdomar kallas prcd-PRA och förekommer i en rad olika hundraser.

Sjukdomen orsakar en progressiv tillbakabildning av cellerna (tappar och stavar) i näthinnan, även om de till en början verkar utvecklas normalt. Först drabbas stavarna, vilka kan arbeta i svagt ljus. Hunden blir då "nattblind" och kan inte se i mörker. Sedan förlorar tapparna successivt sin funktion i dagsljus. De flesta hundar med prcd-PRA blir så småningom helt blinda. Sjukdomen nedärvs autosomalt recessivt, vilket innebär att den drabbade hunden fått sjukdomsanlag från båda sina föräldrar.

DNA-test

Amerikanska forskare har identifierat genen som orsakar prcd-PRA hos ett antal hundraser. Det är viktigt att veta att inte alla sjukdomar som drabbar näthinnan är PRA, och att alla PRA-sjukdomar inte är prcd-formen av PRA. Det genetiska testet för prcd-PRA är därför bara informativt för prcd-PRA, inte för någon av de andra typerna av PRA. Yorkshireterrier är en av de raser som forskarna har identifierat genen på.

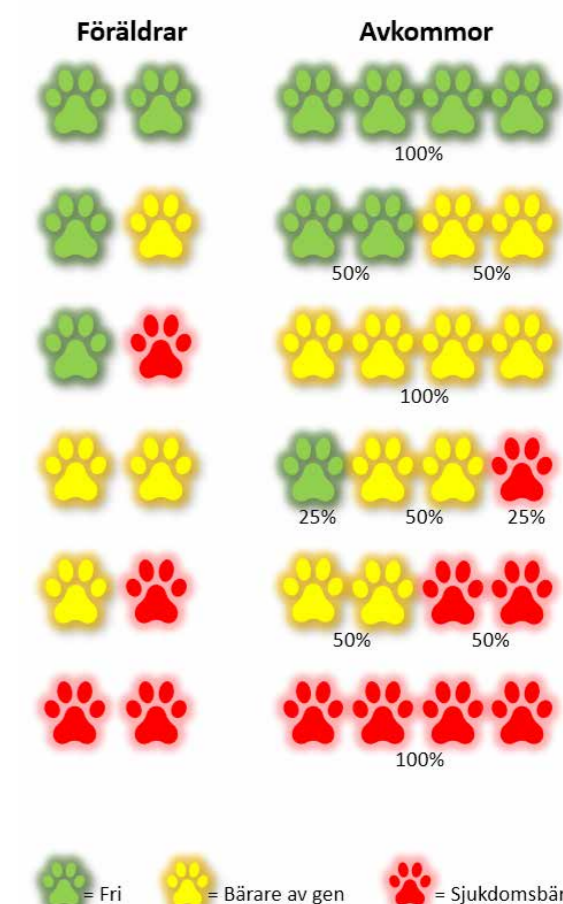
Laboratorium som SKK godkänner resultat ifrån är Antagene, Laboklin, Genomia eller EVG Diagnostics. Observera att OptiGen inte längre erbjuder test för prcd-PRA

För Er som är intresserade att göra DNA test för prcd-PRA går det till så här:

1. Gå in på <https://shop.labogen.com/en/order-your-testkit>. Där du beställer hur många testkit du vill ha, som sen blir hem sickade till dig via post.
2. När du mottagit testkittet, beställ tid hos veterinären.
3. Var noga med att ta med alla papper samt swab som medföljer testkittet, vid provtagningen hos veterinären. Även din yorks registreringsbevis (stamtavla) samt intyg för vaccinationer och ID-märkning, där microchipsremsa finns inklistrad, för att din hunds id ska kunna bekräftas av veterinären med en avläsare.
4. Posta provet tillsammans med alla papper till Laboklin (labogen) i Tyskland. OBS! Du som är uppfödare glöm inte skicka med kopia på ditt kennelnamns diplom från SKK, samt medlemskap hos SKK, då du får rabatt på kostnaden.
5. Resultatet skickas till dig via mail.

Hur sjukdomen ärvs ner i % beroende på vilka individer man använder ihop i en parning kan ni se i nedanstående bild.

Säkert förstår ni att detta är ett bra verktyg som underlättar för oss uppfödare att se hur arvsänggen går i de olika kombinationerna i vår avel för framtida friska valpar. Även för att våra framtida valpköpare ska få friska valpar som är fria från den delen av ögon sjukdomen inom PRA.

Här ser du hur sjukdomen ärvs.

Uppmaning!

Ni som har resultat från DNA-test för prcd-PRA på både hanar och tikar - var snäll och sänd en kopia till avelskommittén!

För de yorkar som redan är registrerade i Hunddata, får Ni gärna maila informationen, för att få din yorks namn och resultat med i SYTS register över prcd-PRA.

Maila till avel@syts.se.